

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Presentasjon av budsjettforslaget for 2005

Programområde 15 Landbruk og mat

<http://www.lmd.dep.no>

Departementet har fått nytt navn !

- Matpolitikken vil stå helt sentralt i årene som kommer med vekt på hovedområdene mattrygghet, livskvalitet, matproduksjon og næringsutvikling
- Navneskiftet til Landbruks- og matdepartementet synliggjør at regjeringen nå vil se matpolitikken i en større helhet

Landbruks- og matpolitikken i endring

- Matpolitikken og matreformen
- Internasjonale rammebetingelser
- Næringspolitikken og verdiskaping
- Miljø- og ressurspolitikken
- Desentralisering og delegering
- Modernisering av kunnskapsinstitusjonene på landbruks- og matområdet

Landbruk Pluss - videreføring

- Forenkling av regelverket – legge til rette for næringsutvikling og bosetting
- Målrettet satsing på forskning og ny kunnskap
- Forsterket fokus på næringsutvikling gjennom økt markedsorientering – fokus på hele verdikjeden
- Overføring av myndighet til regionalt og lokalt nivå
- Gode bo- og livsvilkår, "landbrukets eiendomspolitikk"
- Kulturskifte for nyskaping og gründermentalitet

Hovedprioriteringene i budsjettforslaget

- videreutvikle Mattilsynet til et av de beste i sitt slag innen få år
- effektivisere matforvaltningen og redusere gebyr og avgifter betydelig
- sikre trygge matvarer og gjennomføre prosjekt knyttet til mat, skole og helse
- styrke lokaldemokratiet på landbruksområdet
- modernisere landbruks- og matforvaltningen og forenkle virkemiddelbruken
- videreutvikle arbeidet for ny næringsvirksomhet og attraktive boplasser i bygdene
- legge til rette for større variasjon og mangfold i landbruksproduksjonen og dermed økte inntektsmuligheter for den enkelte næringsutøver

Hovedprioriteringene i budsjettforslaget - forts

- sikre en bærekraftig landbruksproduksjon som bidrar til å løse viktige miljøoppgaver og som kan bidra til å utvikle fellesgode til samfunnet
- mer målrettet forskning og utvikling bl.a. gjennom omorganiseringer og økt næringsfinansiering
- en aktiv politikk og effektive virkemiddel for å sikre balanse mellom talet på rein og beiteressursene i Finnmark
- et betydelig økt skogvern og økt tilrettelegging for friluftsliv og turisme i Statskog
- målrettet strategi for styrket jordvern og kulturlandskapsarbeidet fram til 2010
- økt satsing på bioenergi

Budsjettforslaget for 2005 - hovedelementer

Utfordringene møtes med omprioriteringer

- Regjeringens budsjett for 2005 er stramt og preget av en krevende økonomisk situasjon
- Landbruks- og matdepartementets budsjett er på om lag 13,7 mrd. kroner. Dette er en reduksjon på om lag 300 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2004
- Prioriteringene av nye tiltak er i all hovedsak gjort innenfor en uendret eller redusert budsjettramme
- Inntektsøkninger og kutt på høyt prioriterte områder har vært nødvendig for å få budsjettet i havn

Satsinger og tiltak

Det er i 2005 prioritert følgende nye satsinger og tiltak innenfor Landbruks- og matdepartementets ansvarsområde:

- Reduksjoner i matproduksjonsavgiftene med 10 pst., kjøttkontrollgebyret med 7 pst, samt reduksjon og omlegging i en del andre gebyr
- Prosjekter innen mat, skole og helse - 5 mill. kroner
- Bioenergi – flytende drivstoff – 5 mill. kroner
- Styrke forskningssamarbeidet med Nord-Amerika innen landbruks- og matområdet – 3,5 mill. kroner
- Styrke landbruks- og matforskningens deltagelse i EUs 6. Rammeprogram – 3,5 mill. kroner
- Bonusordning knyttet til frivillig reduksjon i reintall i Vest-Finnmark – 9 mill. kroner
- Økning i miljøavgiften på plantevernmiddel med 25 pst.
- Økning i FoU-avgiftene – 17 mill. kroner
- Endring av naturskadeloven og naturskadeforsikringsloven

Likestilling i landbruket og forvaltningen

- Antallet kvinner i landbruket har vært økende, men fremdeles utgjør kvinner et mindretall. Kvinner utgjør 13 pst. av de personlige brukerne landbruket og 25 pst. av sysselsettingen i jordbruket. Kvinner utgjør en enda høyere andel innen nye næringstiltak
- Departementet vil i løpet av 2005 fastsette måltall for utviklingen på dette området
- I Landbruks- og matdepartementet er andelen kvinner i lederstillinger i 2004 44 pst. mot 22 pst. i 2000
- I underliggende virksomheter er andelen kvinner i lederstillinger i 2004 35 pst. mot 23 pst. i 2000

Forskning og utvikling

- Forskning er et sentralt virkemiddel for å oppfylle viktige landbruks- og matpolitiske målsettinger
- Arbeidet med å modernisere kunnskapsinstitusjonene på landbruks- og matområdet
 - Det tas sikte på å etablere Bioforsk AS fra 01.07.2005 som en samordning av kunnskapsinstitusjonene Planteforsk, NORSØK og Jordforsk
 - I løpet av vinteren 2004-2005 utredes den fremtidige organiseringen kunnskaps- og informasjonsproduksjonen knyttet til arealressursene (jord, skog, landskap og utmark). Omfatter spesielt Skogforsk, NIJOS, og Skogbrukets kursinstitutt
 - Forslag til samlet organisering av FoU-miljøene innen landbruks- og matsektoren og marin sektor, omtalt som Blå-grønn matallianse, vil foreligge i november 2004

Forskning og utvikling - budsjett

- Forskningsbudsjettet er stramt og gir lite rom for nye forskningsprosjekt.
- Det er satt av 304 mill. kroner under kap. 1137 Forsking og utvikling – dette er en reduksjon på 4,7 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2004.
- Det er satt av 3,5 mill. kroner for å styrke forskningssamarbeidet med Nord-Amerika innen landbruks- og matområdet
- Det er satt av 3,5 mill. kroner for å styrke landbruks- og matforskningens deltagelse i EUs 6. Rammeprogram
- Som et supplement og en styrking av den betydelige finansieringen over statsbudsjettet er det behov for å øke den næringsfinansierte forskningen innen produksjon og foredling av landbruksprodukt. Justering av FoU-avgiftene vil tilføre om lag 17 mill. kroner i økt næringsfinansiert forskning

Matpolitikk

Har elementer fra flere politikkområder – de mest sentrale er:

- Forbrukerpolitikk
- Helsepolitikk
- Miljøpolitikk
- Næringspolitikk

Matpolitikk - forts

Hovedfokus:

- trygg mat
 - et sunt kosthold som grunnlag for god folkehelse
 - en langsiktig matforsyning og bærekraftig produksjon
 - nyskaping, mangfold og verdiskaping
 - kvalitet, redelighet og andre forbrukerhensyn
-
- God plante-, dyre- og fiskehelse samt god dyrevelferd
 - Økt matglede

Matforvaltningsreformen

- Matforvaltningsreformen på plass
 - Mattilsynet
 - Vitenskapskomiteen for mattrygghet
 - reorganisering av laboratorietjenestene
- Matforvaltningsreformen har vært vellykket, men det har også vært utfordringer
- I 2005 skal omstillingsarbeidet føres videre - tilsynet skal legge vekt på å bli enhetlig og helhetlig og etablere virksomheten innenfor øvrige mål for matforvaltningsreformen

Matforvaltningsreformen - forts

- Mattilsynet skal spille en sentral rolle i gjennomføringen av matpolitikken og være den viktigste offentlige aktøren i arbeidet for trygg mat
- Effektivisering vil gi lavere kostnader for brukerne

Mattilsynet – inntekter og utgifter

- Utgifter og inntekter knyttet til kjøttkontroll er lagt inn i Mattilsynets budsjett
- Omstillingsmidler redusert med 40 mill. kroner
- Effektivisering 50 mill. kroner
- Dette har gitt grunnlag for:
 - reduksjon i matproduksjonsavgiftene med 10 pst.
 - reduksjon i kjøttkontrollgebyret med 7 pst.
 - reduksjon og omlegging i en del andre gebyr

Økt satsing på Mat - skole - helse

- Det er satt av 5 mill. kroner på kap. 1149 Verdiskapingstiltak i landbruket
- Eksempler på prosjekter kan være:
 - utvikling og utprøving av bl.a. produksjon og leveranse av mat i barnehager og skoler
 - økologisk mat i skolemåltider
 - økt produksjon og forbruk av norsk frukt og grønt

Næringspolitikk – Jordbruks- og matpolitikk

- Betydelig næring, produksjonsverdi på + 100 mrd. kroner og 100.000 årsverk
- Større hensyn til jordbruksbedrifter der jordbruksproduksjonen kan gi et viktig bidrag til inntekten
- Større frihet og flere valgmuligheter for aktive jordbruksbedrifter
- Mer effektiv volumproduksjon med lavere produksjonskostnader
- Forsterket satsing på alternativ næringsutvikling med grunnlag i landbrukets og bygdenes ressurser

Næringspolitikk – internasjonale rammer

- Rammeverk i WTO
- Opprettholde omfattende produksjon
- Videreføre et tilstrekkelig importvern
- Sikre handlingsrom i politikken, bl.a. internstøtte – jf. jordbruksavtalen

Næringspolitikk - Verdiskaping

- Arbeidet med næringsutvikling samordnes:
 - nasjonal strategi for næringsutvikling
 - regionale strategier
 - strategiene skal omfatte hele verdikjeden
 - større krav til lønnsomhet, større krav til rapportering av oppnådde resultater
 - erstatte styrene for verdiskapingsprogrammene med et strategisk overordnet organ
- Kap. 1149 post 50, samlet tildelingsramme på 315,6 mill. kroner
- Verdiskapingsprogrammet for matproduksjon inkl. konkurransestrategier, 114,6 mill. kroner
- 5 mill. kroner til prosjekter innen mat, skole og helse

Næringspolitikk – Verdiskaping - forts

- Innlandet 2010 (bioenergi, landbrukstilknyttet reiseliv, utmark og bioteknologi m.m)
- Samarbeid med andre sektorer for å utnytte potensialet innenfor bl.a. grønn tjenesteproduksjon og landbruksbasert reiseliv
- Bedre utnyttelse av areal- og bygningsressurser, LMD og MD har satt i gang et arbeid for å effektivisere plan- og bygningsloven som et virkemiddel i landbrukspolitikken

Næringspolitikk – Reindrift

- Reindrifftsavtalen for 2004/2005 viderefører en omlegging med større vekt på verdiskaping og markedsorientering
- Verdiskapingsprogrammet for reindrift videreføres, bl.a. oppbygging av markedskanaler og markedsføring
- Behov for å sikre reindriften areal mot inngrep, forstyrringer og fragmentering
- For å få tilpasset tallet på rein med ressursgrunnlaget er det satt av 9 mill. kroner til en frivillig bonusordning (avvikling, reduksjon)
- 8 mill. kroner for å styrke omsetning og markedsføring av reinkjøtt

Næringspolitikk – Skogbruk og bioenergi

- Langsiktig ressursforvaltning
 - skogbruksplanlegging og tilskudd til nærings- og miljøtiltak
- Miljøtiltak i skogbruket
 - miljøregistreringer
- Kompetanse
 - forskning og kunnskapsformidling
- Verdiskapingstiltak
 - videreføring av Treprogrammet
- Økt bruk av bioenergi
 - styrking fra 18 til 23 mill. kroner. 5 mill. kroner til flytende drivstoff i innlandsregionen på Østlandet

Miljø og ressurstiltak – jord og landskapsressurser

- styrket og samlet strategi:
 - halvere den årlige omdisponeringen av de mest verdifulle jordressursene innen 2010
 - spesielt verdifulle kulturlandskap skal være dokumentert og fått spesiell forvaltning inne 2010
 - områder som gror igjen med skog skal skjøttes med tanke på næringsbruk og rekreasjonsverdi
- kommunene har fått større ansvar og muligheter - økt krav til Fylkesmennene mht. informasjon og dialog
- Den nasjonale konferansen *Kampen om arealene* var starten på en fornyet politikk

Miljø og ressurstiltak – biologisk mangfold og genetiske ressurser

Kartlegge og registrere trua naturtyper, arter og verdifull genetisk variasjon som står i fare for å gå tapt.

- videreføre satsingen på det nasjonale programmet for kartlegging og overvåkning av biologisk mangfold
- fortsette kartlegging- og registreringsarbeidet mht verdifull genetisk variasjon innen trua kulturplanter, trua raser av storfe, småfe og fjørfe og innen skogstre
- drive informasjonsarbeid, forskning og kunnskapsutvikling omkring de verdiene den genetiske variasjonen representerer

Miljø og ressurstiltak – miljøprogram og forurensning fra landbruket

- nasjonalt miljøprogram, regionale miljøprogram og miljøplaner for det enkelte gårdsbruk
- regionale miljøprogram i hvert fylke skal ferdigstilles sommeren 2005. I jordbruksavtalen ble det vedtatt en økonomisk ramme på 350 mill. kroner det første året (2006)
 - Hedmark og Hordaland er pilotfylke for utprøving
- Handlingsplanen for redusert risiko ved bruk av plantevernmidler er revidert og ny ambisiøs plan fram mot 2008 er vedtatt

Miljø og ressurstiltak – forvaltning av Statskogs areal til beste for allmennheten

- arealene skal brukes aktivt for å sikre viktige samfunnsoppgaver - tilrettelegging og forvaltning av eiendommer til beste for allmennheten mht. naturvern, friluftsliv, turisme og lokal verdiskaping
- vern av statlige areal skal bidra til økt skogvern etter naturvernloven - kan gi en økning av det totale skogvernet i Norge med inntil 40 pst.
- samarbeid med Skifte eiendom vedr. eiendommer som skal avhendes av Forsvaret for å medvirke til at allmennheten får tilgang til viktige rekreasjonsområder

Eiendomspolitik

- større frihet for hvordan man vil bo i distriktene
- mer fleksibel politikk skal støtte opp om en utvikling mot større eiendommer som grunnlag for mer effektiv landbruks- og tjenesteproduksjon
- også legges til rette for de som ønsker å bo på gårdsbruk, men hente inntekten fra annen virksomhet enn tradisjonelt landbruk
- samtidig ta vare på dyrka og dyrkbar jord og kulturlandskapet og unngå driftsmessig uheldige løsninger
- pilotprosjekter i flere kommuner der en sammen kan synliggjøre handlingsrommet for en lokalt tilpasset politikk

Budsjettstoff på Landbruks- og matdepartementets hjemmeside

Avansert søk

Søk

- ▶ Departementets forside
- ▶ Aktuelt
- ▶ Departementet
- ▼ Publikasjoner
 - ▶ Stortingsmeldinger
 - ▶ Stortingsproposisjoner
 - ▶ Odelstingsproposisjoner
 - ▶ Odelstingsmeldinger
 - ▶ Utredninger
 - ▶ Kongelige resolusjoner
 - ▶ Rapporter
 - ▶ Veiledninger og brosjyrer
 - ▶ Blanketter
 - ▶ Handlingsplaner
- ▼ Statsbudsjett
 - ▼ 2005
 - ▶ 2004
 - ▶ 2003
 - ▶ 2002
 - ▶ 2001
 - ▶ 2000
 - ▶ 1999
 - ▶ 1998
 - ▶ 1997
- ▶ Regelverk
- ▶ Statsbudsjettet
- ▶ Jordbruksoppgjøret
- ▶ Forbruker
- ▶ Tema
- ▶ Landbrukslenker

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

Odin

Regjeringen

Departementene

Arkiv

Veiviser

Kontakt

Language

Nynorsk | Sámeigiella | Utkriftvisning

Landbruks- og matdepartementets budsjett for 2005

Matavgiftene kuttes med 60 millioner

Effektiviseringen av matforvaltningen gir næringsaktørene en reduksjon i matavgiftene på 60 millioner kroner. Det fremgår av Landbruks- og matdepartementets budsjettforslag som du finner alt om på denne hjemmesiden.

- Ved opprettelsen av Mattilsynet lovet vi en betydelig effektivisering og at dette skulle komme industrien og brukerne til gode. Nå ser vi resultater av reformen. Allerede etter ett år er rasjonaliseringsgevinsten rundt fem prosent og dette gir direkte utslag på avgiftene, sier landbruks- og matminister Lars Sponheim (V).

Etter 100 år skifter også Landbruksdepartementet navn og denne budsjettproposisjonen er den første under logoen: Landbruks- og matdepartementet.

- Matpolitikken kommer til å stå helt sentralt i årene som kommer, med vekt på hovedområdene mattrygghet, livskvalitet, matproduksjon og næringsutvikling. Navneskiftet synliggjør at Regjeringen vil se matpolitikken i en større helhet, sier matministeren.

Dokumenter

- St.prp. nr. 1 (2004-2005)
- Presentasjon St.prp. nr. 1
- Nyheter
- Ofte stilte spørsmål
- Fra A - Å
- Fylkesoversikt

Lenker

- Budsjettportalen
- Departementenes samleside

6. oktober 2004